

Julnattens mässa 2025

För några veckor sedan fick jag besöka Födelsekyrkan i Betlehem. Denna kyrka, som brukar vara full av pilgrimer och turister - och andra som är lite av varje - var nu tom och ödslig. Alla människor var borta, försvunna. Det var som om kyrkan fick illustrera en värld, där tomhetens välde av krig och våld till synes har tagit överhanden över kärlekens och sanningens rike. Men ändå är det just i denna kalla värld som Gud vill bli människa för att förvandla den till något bättre och underbarare. Varje jul på nytt blir detta verklighet. Gud ger inte upp sitt försök att omvända oss till kärlekens och sanningens väg. I denna heliga natt tänds hoppets ljus på nytt. Vi kan bara vända oss i tacksamhet till Gud ”som låter det sanna ljuset stråla i denna heliga natt”. Sedan hänger det på oss – och hela vår sårade mänsklighet – att ta emot ljuset och låta det förvandla vårt och världens mörker.

En gåva måste alltid tas emot. ”Ett barn blir oss fött, en som blir oss given” (Jes 9:6). Den största gåva som tänkas kan är att Gud ger oss sin enfödde Son, som får ge avkall på sin gudomliga härlighet för att födas i fattigdom och ringhet för vår skull. Gud blir människa för att gudomliggöra oss människor - så brukade kyrkofäderna sammanfatta det kristna budskapet. Gud vill till varje pris komma oss nära och bli oss lik i allt utom i synd för att befria oss just från detta som vi inte själva kan bli av med, synden. Därför föds Gud till världen i ett stall. Det var bara några stackars djur som ville ta emot honom. Den heliga Birgitta som fick besöka Betlehem fick där en vision där hon såg hur Jesusbarnet låg på bara marken, medan Jungfru Maria knäböjde för att tillbe det barn som hon fick föda till denna värld. Otaliga konstnärer har alltsedan dess avbildat Jesu födelse på detta sätt. Gud blir människa och läggs på marken. Guds ödmjuka utblottelse och självutgivande kärlek kan inte bli tydligare åskådliggjord än på detta sätt.

Varje nyfött barn vädjar till oss om att tas emot med kärlek. Det bästa i oss väcks till liv när vi får öppna vårt hjärta för ett värnlöst litet barn. Det uppmanar oss att lämna vår självupptagenhet och bekvämlighet bakom oss. Varje jul på nytt får vi öva in denna grundhållning på nytt. Därför behöver vi Jungfru Marias hjälp för att se hur vi kan ta emot den Guds gåva som Jesus är på bästa sätt. Liksom hon böjde knä för Jesusbarnet får vi i denna heliga natt böja knä för att bekänna vår tro på att Jesus är Guds enfödde som ges till oss som en personlig gåva. Det är just det som vi strax får göra när vi under trosbekännelsen faller på knä vid orden ”och han blev människa”. På så sätt överlåter vi oss med glädje och tacksamhet till Jesus Kristus, vår Herre och Gud, som för vår skull har blivit människa för att vi skall bli äkta och sanna människor genom att tillbe och efterfölja honom. ”Jag bär bud om en stor glädje, en glädje för hela folket” (Luk 2:10). Genom att bli människa och låta sig födas i Betlehem vill Gud ge hela världen del av sin eviga

glädje och härlighet. I denna heliga natt får vi ta emot denna glädje och låta den genomsyra vårt inre, så att vi får kraft att stå emot mörkret och uppgivenheten som vi annars så lätt kan fastna i när vi just nu ser på vår värld.

Jesus har delat vårt mänskliga liv ända från krubbans trä till korsets trä. Han har tagit på sig vårt lidande, vår utsatthet, vår död. Han har burit allt det som vi inte har orkat eller klarat av. Han går med oss genom livet i alla dess skeden. Därför är det så viktigt för oss att vi följer honom hack i häl genom hela vårt liv. Genom dopets nåd är vi oupplösligt förenade med honom. Hans nåd och kärlek fattas oss aldrig, hur svårt och komplicerat vårt liv än kan vara. Han vill använda oss i denna värld för att skingra mörkrets och tomhetens välde. Hans ljus som tändes i denna heliga natt brinner alltsedan dess i vårt hjärta, för att vi i vår tur skall sprida ljuset till alla som sitter i mörker och dödsskugga. ”Var inte rädda” får vi ständigt höra, när vi känner oss modlösa och förtvivlade över vår egen och världens mörker och lidande. När vi läser om krigets fasor i Ukraina, Gaza och Sudan, när vi hör om det fruktansvärda attentatet i Sydney, är det lätt att känna hopplöshet inför ondskans makter i alla dess former. Det är just då vi måste ta till oss detta budskap: ”Var inte rädda” (Luk 2:10). Vi kan inte rädda hela världen, men vi kan göra oändligt mycket mer för att sprida Jesu ljus än vi själva förstår. När natten ör som mörkast, måste ljuset få lysa och stråla fram ännu klarare. Den uppgiften har vi alla fått i denna heliga natt.

”Det folk som vandrar i mörkret skall se ett stort ljus” (Jes 9:2). Människor längtar efter ljuset i alla dess former. Tidigare och tidigare börjar man lysa upp våra städer inför advent och jul. Många är inte medvetna om varför man gör så, men innerst inne längtar man efter det ljus som bara Gud själv kan ge oss. Och han har verkligen gett oss detta ljus i Jesus Kristus. Återigen, det hänger bara på oss att ta emot det och låta det förvandla både vår inre människa och vårt yttre sätt att leva. Så många människor i vår närhet är beroende av att vi blir ljusets budbärare och försöker sprida evangeliets glädjebudskap genom ord och handling. Under detta jubelår har kyrkan försökt göra oss till ”hoppets pilgrimer”, eftersom hopplöshet och meningslöshet har blivit en slags folksjukdom. Samtidigt ser vi små hoppfulla tecken. Fler söker till kyrkan, inte minst unga människor. Man börjar tröttna på en materialistisk och hedonistisk livsstil. Man vill vårda sig om skapelsen. Man längtar efter fred och rättvisa. Man vill hjälpa barn och ungas som riskerar att fastna i kriminalitet, drogmissbruk och psykisk ohälsa. Som kristna har vi många möjligheter att låta Jesu ljus och glada budskap ta konkret gestalt i denna verklighet där vi lever. Ljuset från Betlehem kan också lysa upp det Stockholm, som Gud har anförtrott till oss.